خونچه بۆ نه‌بوو به گوڵ ؟

نامه‌یه‌ك بۆ دایك و باوكی لاڤه

به‌ڕێزان دایك و باوكی "خونچه‌ی نازدار" سلاٌوتان لیٌ بیٌت و ئه‌م كاته‌تان شاد به‌م نامه‌یه‌ پرسه‌و سه‌ره‌خۆشی خۆم ئاڕاسته‌ی ئیٌوه‌ ده‌كه‌م , هاوخه‌می و ناڕه‌حه‌تی قوڵی خۆم به‌و تاوانه‌ی به‌رانبه‌ر " خونچه‌ی چوار ساڵ " ئه‌نجامدرا ده‌رده‌بڕم , هیوادارم كۆتای ناخۆشیتان بیٌت و جاریٌكیتر هیچ خیٌزانیٌك ئازیزو پارچه‌یه‌ك له‌ جه‌رگی خۆیان له‌ نیٌو كولانه‌و ژیٌر دڕك وده‌وه‌ندا نه‌دۆزنه‌وه‌ .   به‌ڕیٌزان ...... دایك و باوكی " خونچه‌ " من ئه‌زانم له‌ ده‌ستدانی كۆرپه‌یه‌كی ئازیز و ناسكی وه‌ك " خونچه‌ " چ ئازارو ژانیٌكی له‌ جه‌سته‌و ده‌روونی ئیٌوه‌دا دروست   كردووه‌ , من ئه‌زانم   هه‌ر شه‌ویٌك كه‌ جیٌگای خه‌و داده‌خه‌ن و لیٌفه‌و دۆشه‌ك و سه‌رینه‌ خنجیلانه‌كه‌ی " خونچه‌ " به‌بیٌ ناز ئه‌میٌنیٌته‌وه‌ چه‌ند یادگاری و یاری و گه‌مه‌ی منالاٌنه‌ی ئه‌و په‌پووله‌تان بیر ده‌كه‌ویٌته‌وه‌ , من ده‌زانم   جیٌگای خاڵی   ئه‌و له‌سه‌ر سفره‌ی نان   خواردن پڕ نابیٌته‌وه‌و قاپ و كه‌وچكه‌ بچووكه‌كه‌ی ئیتر نایه‌ته‌وه‌ سه‌ر خوانی خیٌزان , من ده‌زانم ئه‌وه‌ی ئیتر " خونچه‌ " ده‌رگای حه‌وشه‌ له‌ باوكی ناكاته‌وه‌و له‌ باوه‌شی پڕ له‌ سۆزی دایكی دانانیشیٌت برینیٌكه‌و به‌رده‌وام ده‌كولیٌته‌وه‌ .   به‌ڕیٌزان دایك و باوكی " خونچه‌ "   سه‌ره‌تای قسه‌كانم سۆزیٌكی ئینسانی و باوكانه‌یه‌   ,   چونكه‌   منیش   بۆ خۆم باوكم و ناتوانم خۆم له‌و هه‌سته‌ بدزمه‌وه‌و بۆ ئیٌوه‌ی ده‌رنه‌بڕم , به‌لاٌم قسه‌كانی ترم دیاره‌ شتیٌكی تر ده‌بیٌت له‌گه‌ڵ ئیٌوه‌ی به‌ڕیٌز , سه‌باره‌ت به‌و كاره‌سات و تاوانه‌ی ده‌رهه‌ق به‌ "خونچه‌" و سه‌رجه‌م ئینسانیه‌ت ئه‌نجام درا .   من له‌سه‌ر خه‌تی نامه‌كه‌م   بۆ ئیٌوه‌ی به‌ڕیٌز   ئه‌و پرسیاره‌م كردووه‌ , خونچه‌ بۆ نه‌بوو به‌ گوڵ ؟ مه‌به‌ستم له‌م پرسیاره‌ ئه‌وه‌یه‌ " لاڤه‌ كه‌ ئیٌوه‌ پیٌتان ئه‌ووت خونچه‌ " بۆ گه‌وره‌ نه‌بوو , هه‌ر به‌ منالی و به‌ " خونچه‌ی " ژاكیٌنراو ژیانیان لیٌ سه‌نده‌وه‌ , ئایا " خونچه‌ " یه‌كه‌م مناڵه‌ له‌ ژیان مه‌حروم كرابیٌت ؟   به‌دڵنیایه‌وه‌ نه‌خیٌر " خونچه‌ " نه‌ یه‌كه‌م مناڵه‌و نه‌ ئه‌خیر مناڵیش ده‌بیٌت ئه‌گه‌ر هه‌لومه‌رج و ژیان و مافه‌كانی منالاٌن وه‌ك ئیٌستا بڕوات , منالاٌن ئه‌و ئینسانه‌ بچووكانه‌ن كه‌ به‌شی شیٌریان به‌ركه‌ووتووه‌ له‌ چه‌وساندنه‌وه‌ و بیٌماڤ له‌ كوردوستاندا , لیٌدان له‌ ماڵه‌وه‌و له‌ خویٌندنگا , كاری قورس و بۆیاخچیه‌تی له‌ بازاڕ , كوژران به‌ گوله‌ی ویٌڵ و سووتان , خنكان له‌ نیٌو ڕووبار و زیٌرابه‌ ته‌واو نه‌بووه‌كان , سه‌یری لاپه‌ڕه‌ی هه‌ر ڕۆژنامه‌یه‌ك ده‌كه‌ی ده‌یان هه‌واڵی جه‌رگ بڕی له‌ سه‌ر منالاٌن تیٌدایه‌ , له‌ بیرتان دیٌت هه‌ر له‌ نزیكی خۆتانه‌وه‌ منالیٌكی چاوگه‌شی وه‌ك " ئازاد ئه‌بوبه‌كر " یان سه‌ربڕی , به‌داخه‌وه‌ ئه‌و كات خه‌ڵك و كۆمه‌ڵگا خامۆشیان هه‌ڵبژارد و , ده‌سه‌لاٌتدارانیش نا مه‌سئوول بوون , ته‌نها ده‌نگیٌك ووتی نه‌خیٌر بۆ كوشتن و   چه‌وساندنه‌وه‌ی منالاٌن ئه‌و سه‌نته‌ره‌بوو كه‌ ئیٌستاش له‌ په‌نا ده‌ستی ئیٌوه‌دان , منالاٌن و كیٌشه‌كانی منالاٌن شتیٌك نیه‌ ته‌نها په‌یوه‌ندی به‌و مالاٌنه‌وه‌ هه‌بیٌت كه‌ جگه‌ر گۆشه‌كانیان   له‌   په‌نایه‌كدا ده‌ستیٌكی ڕه‌ش وه‌ك ده‌سته‌كه‌ی " داده‌ مریه‌می ئه‌فسه‌ر " ده‌خریٌته‌ سه‌ر گه‌ردنیان و , له‌ چركه‌یه‌كدا ژیان ته‌سلم به‌ مه‌رگ ده‌كریٌت و , منالیٌك دوا هه‌ناسه‌ی ته‌نگه‌تاوی ده‌رده‌كات , منالاٌن و مافه‌كانیان , منالاٌن و

کێشەکانیان مەسەلەیەکی ئینسانی و کۆمەڵایەتیەو پەیوەندی بە هەموومانەوە هەیە , پێریَ " ئازاد ئەبوبەکر " دوێنیَ " خونچە " بەیانی منالَی یەکێکیترمان , ڕۆژانە فێر دەبین کە تەنها ئەوەندە بەس نیە مەرگی منالێك ببیستین و پشتگوێی بخەین , چونکە ئەم دۆزەخەی ناوی نراوە ژیان و , وەك دەستاڕ ژیانی منالاَن دەهاڕێت , ڕۆژانە خەریکە بە شێوەی جۆراو جۆر تەقە لە دەرگای هەمووومان دەدات , لە کۆمەڵگا یەکدا تەنها یەك خالٌ و یەك یاسا نەبێت بەرگری لە منالاَن بکات , ئیتر کلاَوە شڕەیەك بۆ کەسمان نامێنێتەوە تا دەستی پێوە بگرین و بلێین قەینا ئاگرە سورە لە خۆم دوورە .

بەڕێزان دایك و باوکی " خونچە گیان " ئەبێت هەمووومان بیرێك لە منالاَن بکەینەوە , ئەبێت مەسئوولیەتێك لە خۆمان نیشان بدەین , ئەبێت کاتێك کارەساتێکی وەك ئەوەی ئێوە ڕوو دەدات , بیر لە منالَی دراوسێو کەسانی تر بکەینەوە , ئەبێت ئیتر نەیەلَین " خونچەکانمان نەبن بە گولٌ " ئەم کارە خەبات و ئامادەی دەوێت , ئەم کارە پێش هەرکەس دایك و باوك و کەس و کاری " خونچەکان " و ئینساندۆستانی دەوێت کە هەڵسووڕاوی بزووتنەوەکەیین .

سەنتەری بەرگری لە مافەکانی منالاَن ئەو میکانیزمەیە , ئەگەر ئێوە بە هێزی بکەن و ببنە ئەندام و هەڵسووڕاوی دلَنیاتان دەکەم مەرگی" خونچەکان "کەمتر دەبێتەوەو دەسەڵاتدارانیش ئیتر ناتوانن منالاَن و مافەکانیان فەرامۆش بکەن , دووبارە خۆم بە شەریکی خەمتان ئەزانم و ئەلَێم تەنها گریان و خەم خواردن بەس نیە , با دەست بخەینە دەستی یەك و پشتیووانی منالاَن بین .

هیدایەت مەلا عەلی
hidayat_malaali@yahoo.com